

TO'QIMACHILIK KORXONALARINING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI
O'RNI

Abdug'ayurova Xurshidaxon Jamolddin qizi

FarDU tayanch doktoranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada to'qimachilik sanoatining O'zbekiston iqtisodiyotidagi ahamiyati, uning yalpi ichki mahsulotdagi (YaIM) ulushi, bandlik va eksportdagi roli tahlil qilinadi. Shuningdek, sohaga oid davlat siyosati va rivojlanish istiqbollari ko'rib chiqiladi.*

Annotation: *This article analyzes the importance of the textile industry in the economy of Uzbekistan, its share in the gross domestic product (GDP), its role in employment and exports. Public Policy and development prospects related to the industry are also considered.*

Kalit so'zlar: *to'qimachilik sanoati, eksport, bandlik, klaster, yalpi ichki mahsulot, sanoat siyosati.*

Keywords: *textile industry, export, employment, cluster, gross domestic product, industrial policy.*

O'zbekiston iqtisodiyotining asosiy tarmoqlaridan biri bo'lgan to'qimachilik sanoati nafaqat ichki ehtiyojlarni qondirishda, balki tashqi bozorlarda raqobatbardosh mahsulotlar yetkazib berishda ham muhim ahamiyat kasb etadi. So'nggi yillarda bu tarmoqda keng qamrovli islohotlar amalga oshirilib, klaster yondashuvi asosida faoliyat samaradorligini oshirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

O'zbekiston to'qimachilik sanoati quyidagi asosiy jihatlar orqali iqtisodiyotga ta'sir ko'rsatadi:

1. Yalpi ichki mahsulotdagi ulushi: Sanoat umumiy ishlab chiqarish hajmining 10-15% atrofini tashkil etadi.

2. Bandlik: Tarmoqda bevosita va bilvosita 500 mingdan ortiq odam ish bilan ta'minlangan.

3. Eksport: 2024 yilda to'qimachilik mahsulotlari eksporti 3 milliard dollardan oshdi, bu umumiy eksport hajmining 10-12% ini tashkil etdi.

4. Hududiy rivojlanish: Tarmoq viloyatlarda klasterlar shaklida joylashgani sababli mintaqaviy iqtisodiy faollikni oshirishda muhim rol o'ynaydi.

So'nggi yillarda Prezident farmonlari asosida quyidagi yo'nalishlarda islohotlar amalga oshirildi:

- Paxta xom ashyosini chuqur qayta ishlashga o'tish.
- "Paxta-to'qimachilik" klasterlarini tashkil etish.
- Tashqi bozorlarga chiqish uchun bojxona, soliq va logistika imtiyozlari yaratish.
- Innovatsion texnologiyalarni jalb qilish va eksport salohiyatini oshirish.

Yaqin istiqbolda quyidagi tendensiyalar kuzatilmoqda:

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR

- Eksport geografiyasini kengaytirish: Yevropa, Osiyo va MDH mamlakatlariga yangi bozorlar ochilmoqda.

- Innovatsiyalarni joriy etish: Raqamli texnologiyalar asosida ishlab chiqarish samaradorligi oshmoqda.

- Ekologik barqarorlik: “Yashil ishlab chiqarish” tamoyillariga asoslangan loyihalar amalga oshirilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, to‘qimachilik sanoati O‘zbekiston iqtisodiyotida hal qiluvchi o‘rin tutadi. Uning eksport, bandlik va sanoat rivojlanishiga qo‘shayotgan hissasi, amalga oshirilayotgan islohotlar va klaster yondashuvi asosida olib borilayotgan boshqaruv choralari bu tarmoqning barqaror rivojlanishini ta‘minlamoqda. Kelgusida ham bu tarmoq mamlakat iqtisodiyotining “drayveri” bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari. www.lex.uz
2. O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi ma’lumotlari. www.stat.uz
3. Qosimova D. To‘qimachilik sanoatining rivojlanish omillari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021.
4. Porter M. Klasterlar va raqobat ustunligi. Harvard Business Review, 1998.
5. Ibragimov I. Raqobatbardosh sanoat tarmoqlari va eksport salohiyati. – Toshkent: Ilm Ziya, 2020.
6. Jahon banki hisobotlari: O‘zbekiston sanoat salohiyati va eksport strategiyalari. www.worldbank.org
7. To‘qimachilik va tikuv-trikotaj sanoatini rivojlantirish agentligi ma’lumotlari. www.uztextile.uz